

Matkatoimistomyynti jatkoi vahvaa kasvua vuonna 2023 - Erityisesti vapaa-ajanmatkustus kovassa nousussa

Vuosi 2023 vahvisti jo keväällä 2022 käynnistynyttä matkatoimistomyynnin kasvua. Vaikka lukuisat poliittiset ja taloudelliset haasteet varjostivat niin kuluttajien kuin yritysten luottamusta talouteen ja uskoa tulevaisuuteen, nämä uhkakuvat eivät Suomessa heijastuneet merkittävästi kansainväliseen matkustukseen. Etenkin vapaa-ajanmatkat vetivät suomalaisia taas maailmalle. Myös työperusteinen matkustus, samoin kuin ulkomailta Suomeen suuntautuva matkustus olivat kasvukäyrällä. Matkailupalveluiden tarjonta ja kohteiden saavutettavuus eivät ole vielä koronapandemiaa edeltävällä tasolla, mikä osaltaan on vaikuttamassa matkustuksen elpymiseen.

Suomen matkailualan liiton (SMAL) keräämien, pääosin liiton jäsenyrityksiltä saatujen ennakkotietojen mukaan matkatoimistoalan kokonaismyynti ilman alan sisäistä kertautuvaa myyntiä oli vuonna 2023 noin 1 802,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 vastaava luku oli noin 1 300,1 miljoonaa euroa ja ennen pandemiaa vuonna 2019 alan kokonaismyynti oli noin 2 038 miljoonaa euroa. Näin ollen matkatoimistoalan kokonaismyynti kasvoi vuonna 2023 edellisvuoteen verrattuna noin 38,7 prosentilla. Vuoden 2019 kokonaismyynnistä oltiin jäljessä enää 11,6 prosenttia. Kun suurimmalla osalla matkatoimistoyrityksiä liiketoiminta oli pahimpina koronavuosina käytännössä pysähdyksissä, voidaan vuonna 2023 saavutettuun toimialan palautumisen tasoon olla varsin tyytyväisiä.

Vapaa-ajanmatkustus kasvun veturina

Yrityksille ja yhteisöille tapahtuvan liikematkamyyntin sekä tapahtuma-, kokous- ja ryhmämyyntin arvo oli noin 565,7 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edellisvuoden työperusteisten matkojen myyntiin 37,8 prosenttia. Työperusteinen matkustus on ollut matkailusektori, jolla toipuminen pandemian jälkeen on ollut hitainta. Monenlaista spekulointia on käyty siitä, palaako liike- ja muu työperusteinen matkustus enää pandemiaa edeltävälle tasolle. Kun tilannetta verrataan vuoden 2019 vastaavaan myyntiin, takamatkaa vuonna 2023 olikin yhä 17,9 prosenttia.

Lentäen tehtyjä matkapaketteja koskeva tilastointi perustuu suurelta osin etukäteen suunniteltuun matkanjärjestäjien sarjatuotantoon. Mukana tilastoinnissa ovat myös matkapaketit, jotka matkanjärjestäjä on räätälöinyt asiakkaan toiveiden mukaan tai jotka matkustaja itse on koostanut paketiksi matkanjärjestäjän nettisivujen avulla. Lentopohjaisten matkapakettien tilastoinnin ulkopuolelle jäävä matkapakettimyynti on sisällytetty myöhemmin mainittavaan *muuhun matkatoimistomyyntiin*.

SMALin laatimassa lentäen tehtävien matkapakettien tilastoinnissa mukana olevien matkanjärjestäjien matkapakettimyynti jatkoi vuoden 2022 keväällä käynnistynyttä kasvuaan. Myytyjen vapaa-ajanmatkojen määrä oli noin 676 000, missä oli kasvua 30,5 prosenttia edellisvuoden määrään nähden. Kun matkojen määrää verrataan vuoden 2019 tilanteeseen, matkustajamäärä oli noin 23 prosenttia miinuksella. Tässä tilastoinnissa mukana olevien matkanjärjestäjien liikevaihto matkapakettien osalta oli 686,9 miljoonaa euroa. Edellisvuoteen verrattuna liikevaihto kasvoi 38,8 prosentilla. Vuoden 2019 tilanteeseen verrattuna euromääräinen liikevaihto olikin enää 9,1 prosenttia jäljessä.

Matkapalvelumyynti sekä kotimaan- ja lähialuematkailu kannattelivat kasvua; Suomeen suuntautuva matkustus Lappi-vetoista

Muun matkatoimistomyynnin arvosta tai jakaumasta ei ole käytettävissä täsmällistä tietoa. SMAL on kerännyt vuosien varrella jäsenistöltään laajasti tietoja matkatoimistojen erityyppisten matkojen myynnistä. Mukana on ollut bussi- ja/tai laivapakettien sekä erityisteemojen ympärille rakennettujen matkapakettien ohella erillisinä ostetut matkailupalvelut. Muuhun matkatoimistomyyntiin on sisällytetty myös kotimaankohteisiin myydyt lentopohjaiset matkapaketit sekä ns. incoming-matkamyynti eli suomalaisten matkatoimistojen koostamat, Suomessa tai sen lähialueilla toteutettavat matkat, jotka on myyty suoraan tai toisen matkanjärjestäjän kautta ulkomaalaisille matkailijoille.

Muun matkatoimistomyynnin arvon arviointi on normaalioloissakin haasteellista johtuen muun muassa siitä, että suuret ulkomaalaisomisteiset online-matkatoimistot eivät ole enää fyysisesti läsnä Suomen-markkinoilla eikä suurin osa niistä ole enää SMALin sateenvarjon alla. Saatavilla olevien tietojen pohjalta arvio muun matkatoimistomyynnin euromääräisestä arvosta kasvoi vuonna 2023 edellisvuoteen verrattuna lähes samassa suhteessa kuin liikematkustus ja lentopohjaiset matkapaketit. Arvio muun matkatoimistomyynnin arvosta vuonna 2023 oli noin 550 miljoonaa euroa, eli kasvua vuoteen 2022 oli 39,2 prosenttia. Vuoden 2019 myynnistä jäätiin tällä sektorilla enää 7,3 prosenttia. Myynti oli vahvaa niin kotimaassa kuin ulkomailla toteutettujen vapaa-ajanmatkojen, kuten laiva-bussimatkojen, sekä yksittäisten matkapalvelujen osalta. Suomeen suuntautuva matkustus oli hyvin Lappi-vetoista, eikä Lappia lukuun ottamatta koko maan tasolla päästy vielä vuoden 2019 tasolle.

Matkatoimistojen myymät kansainväliset ja kotimaan reittilennot

Kansainvälisen ilmakuljetusjärjestö IATAN tilastojen mukaan globaalilla tasolla lentoliikenne oli saavuttanut marraskuun 2023 loppuun mennessä 99 prosentin tason vuoteen 2019 verrattuna. Suomessa matkatoimistoissa myytyjen kotimaan ja kansainvälisten IATA-lentolippujen bruttoarvo (sisältäen verot ja veronkaltaiset maksut) vuonna 2023 oli 701,3 miljoonaa euroa, missä oli kasvua 21,8 prosenttia vuoden 2022 myyntiin verrattuna. Pudotusta vuoteen 2019 oli kuitenkin edelleen 33,8 prosenttia. Vaikka matkatoimistojen lentolippumyynnissä oli kasvua, kehittyi Suomen BSP-myynti vuonna 2023 silti Venäjän ja Ukrainan jälkeen Euroopassa kaikkein heikoimmin. Tätä heikkoa lentolippumyynnin kehitystä olivat selittämässä Venäjän ylilentokielto sekä Aasian suurten markkinoiden, Kiinan ja Japanin, matkailun hidas palautuminen koronapandemian jälkeen.

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja Heli Mäki-Franti, Suomen matkailualan liitto ry SMAL, p. 09 4133 3550,
heli.maki-franti(at)smal.fi